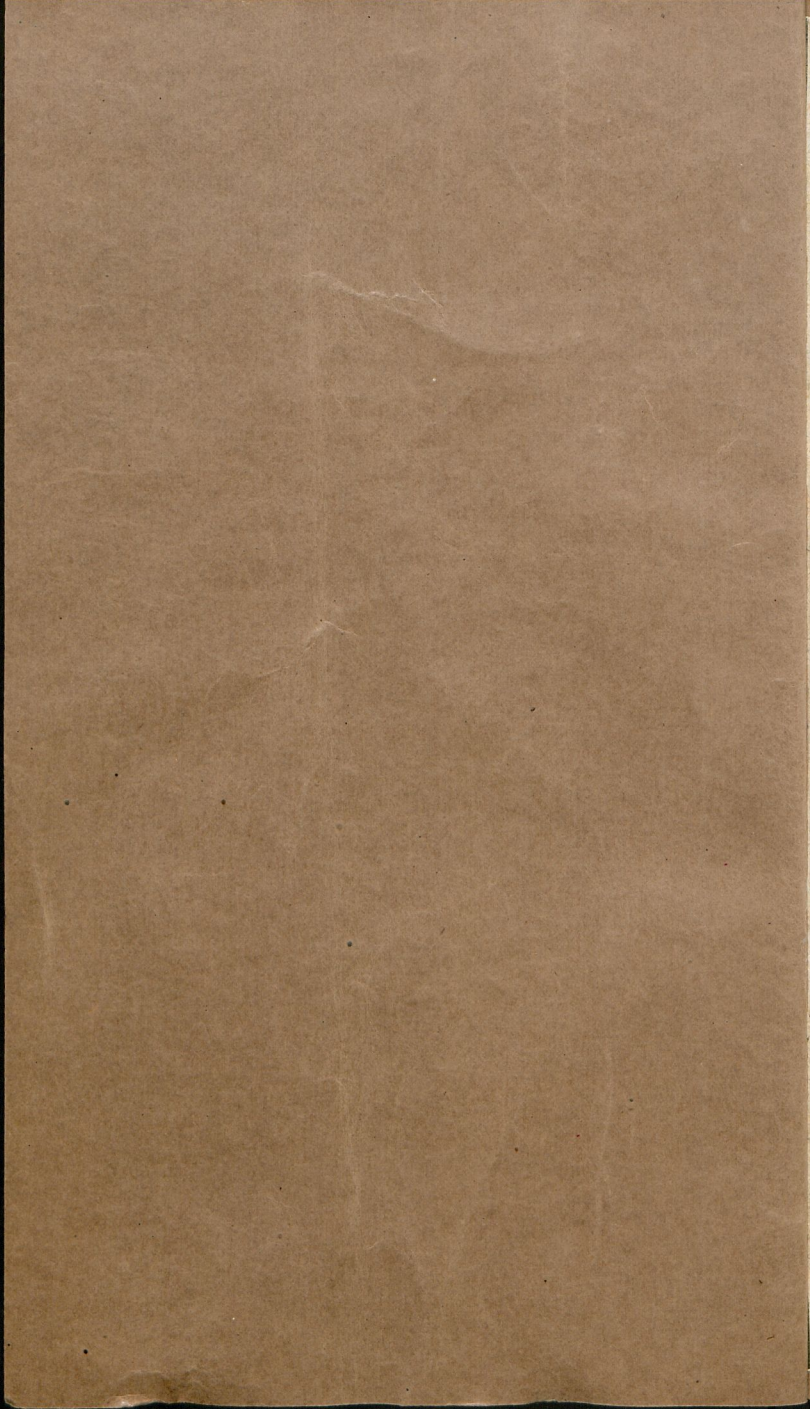

W 2
150

**ORATIONEM
PANEGYRICAM,**

QVAM MEMORIAE

SERENISSIMI PRINCIPIS AC DOMINI

**DOMINI
IOSEPHI BERNHARDI,**

DVCIS SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE, MONTIVM, AN-
GRIAE ET GVESTPHALIAE, LANDGRAVIL THVRINGIAE,
MARCHIONIS MISNIAE, PRINCIPIS COMITIS HENNE-
BERGIAE, COMITIS MARCAE ET RAVENSBERGAE, DY-
NASTAE RAVENSTEINII CETERA,

SERENISSIMI ELECTORIS PALATINI EXERCITVI

PEDESTRI PRAEFECTI

PERILLVSTRIS ET GENEROSISSIMVS

FRIDERICVS L. B. A WOLZOGEN

ET NEVHAUS,

IOANNITICI ORDINIS EQVES DESIGNATVS

CONSECRABIT RELIGIOSISSIME,

RITE INDICIT

IO. GEORGIVS WALCHIVS,

ELOQV. ET. POES. P. P. O.

VIENNAE,

LITTERIS PETRI FICKELSCHERRII.

VIXIT igitur serenissimus Princeps ac dominus,
dominus **IOSEPHVS BERN-**
HARDVS, dux Saxoniae, Iuliaci, Cliuia,
Montium, Angriae ac Gueſtphaliae, Land-
gravius Thuringiae, Marchio Misniae, princeps
comes Hennebergiae, comes Marcae & Ra-

uensbergae, dynasta Rauenſteinii, serenissimi electoris Pala-
tini exercitui pedestri praefectus, dignus longiori vita, dignus
prorsus immortalitate, si ciuium ac multorum hominum vota
valuissent. sed quam volucris rerum humanarum vicissitudo,
quam repentina fortunae commutatio, quae maximarum re-
rum vertit momenta! coeperat IOSEPHVS noster veluti
sol, fulgere omniumque animos, qui totam perpetuae ac laetis-
simae fortunae spem in ipso sibi posuerant, summam veneratio-
nis pietatisque plenissimos in se conuertere, quum prosternit
& percellit omnia cunctosque a spe ad sollicitudinem maxi-
mumque moerorem traducit procella. procella, inquam,
haud opinata, tanquam fulmen sereno caelo magno cum fra-
gore & terrore missum. subito enim spes sollicitudine, gau-
dium tristitia, splendor squalore opprimebatur, quum de
IOSEPHI, qui viuere credebatur, morte moestissimus ad-
ferretur nuntius, nec ipse; sed corpus a caelesti diuinaque ani-
ma disiunctum ex insere restitueretur. ad quam famae ac
corporis aspectus, qui ante oculos versabatur, acerbiter se-
renissimos parentes ita cecidisse animis, vt nullo consolationis
genere possent erigi atque ab angoribus auocari, quisque po-
terit sibi persuadere. omnia erant horrida, plena squaloris sen-
susque tantae calamitatis omnis aetatis, sexus ac conditionis
hominum imas pertentabat medullas, in quibus & mihi animi
religio-

religionem, memoriae IOSEPHI ac serenissimo ipsius patriæque meæ optimo patri, domino meo clementissimo deuinctissimam lacrimas exprimere, maxime mœstus fateor. in Pisano illustri antiquitatis monumento CRVDELIBVS. FATIS. EREPTVS dicitur CAIVS ille cæsar. quum DRVSI Germanici mors romæ nuntiaretur, populus diis suis irascebatur atque aris dirutis, laribus in publicum abiectis adeoque eiurato illorum cultu, illis inuidiam volebat facere, insania quadam inflammatus doloris. verum iniquius insectabantur fatum. quando enim necessitate eius, licet improbe id sentiant, omnia regi atque ipsum numen adstringi credebant, æquo potius placidoque animo debuissent subire ac pati omnia mala, quæ nec vitari, nec auerti possent humanis viribus, prout propter hanc ipsam vim fatalem Stoici animum affectibus omnibus carere voluerunt. nos christiana formati disciplina ad meliorem emendatioremque mortis perferendæ rationem accedimus, & nullam plagam, nisi auctore deo, fieri pie ac recte cogitamus, etiam si irascendi locus est, nobis ipsis nostrisque noxis irascimur. deus est, a quo summum vitæ necisque arbitrium vel in ipsos reges eosque pendet, qui in excelsis rerum humanarum fastigio sunt collocati: qua altiore sapientia instituti dolemus quidem IOSEPHVM nostrum, in ipso ætatis flore extinctum; sed ab impia illorum pietate alieni non CRVDELIBVS; sed DIVINIS EREPTVM FATIS. quodsi autem a deo hanc accepimus calamitatem, inuenimus omnino in ipsa diuina voluntate exquisitum ad dolorem animi mitigandum ac mentem, quæ mœroris cruciatu lacerata est, componendam remedium, solidam quippe ac veram spem, fore, vt qui altissimum fecerit vulnus, illud quoque sanare possit felicissime. cui aduersus luctum medicinæ maximum quoque accedit robur, quando reputamus, quod Princeps noster IOSEPHVS, quum ex his terris cælum commigrauerit, omnibus, si & in summa dignitate sint positi, hac noua præstet conditione. corona quippe vitæ æternæ ornatus in cælum splendet societate, ac quum præsens intuetur deum, cælesti felicitate summisque deliciis ita fruatur, vt nec finem habitura sit voluptas nec perpetuitas tædium. quidquid ei de vitæ usura mors acerba detraxit, illud homines adiicient ad nominis ipsius gloriam, celebritatem memoriamque sempiternam ac virtutum, quæ in eo plane eximia fuerunt, admiratione atque amore semper flagrabunt. fruatur beatis-

simus Princeps gaudio suo sempiterno : vitæ virtutum plenissimæ , cuius summam iam trademus , memoria in nostro semper vigebit pectore.

Sit verò initium, quod natura constituit, ab ortu & natalium splendore. Meinungæ anno seculi huius sexto d. xxvii. mai. lucem primam vidit ac parentem habuit serenissimum principem ac dominum, dominum ERNESTVM LVDOVICVM, ducem Saxonix, Iuliaci, Clivix ac Montium, Angrix Guesphalixque, Landgraviium Thuringix, Marchionem Misnix, Principem comitem Hennebergix, comitem Marcæ ac Rauensbergæ, dynastam Rauensteinii, sacra cæsareæ maiestatis & sacri romani imperii supremum tormentorum præfectum, conservatorem academix huius indulgentissimum, in quo ad summum vsque fastigium ea sunt cumulata, quæ in personis tantæ dignitatis insignia esse possunt atque admirabilia. avus fuit BERNHARDVS, qui cum patre ERNESTO tanta pietate tantoque sanctæ & puræ religionis studio excelluit, vt pii cognomine adpellati colantur, ac virtus eorum omnes seculi iniurias sustineat nec memoria vlla deleri possit vetustate. mater vero heroina & dux post hominum fere memoriam consummatissima MARIA DOROTHEA, serenissimorum parentum FRIDERICI, principis Gothani & MAGDALENÆ SIBYLLÆ filia, quæ laudes & gloriam sempiternam sanctitatis, beneficentiæ, liberalitatis, clementiæ, mansuetudinis ceterarumque virtutum reliquit. qua dignitatis gloriæque memoria viget quoque avia MARIA HEDWIGA Darmstadiensis, quæ & gentis splendore & formæ præstantia atque insigni mentis cultu fuit illustrissima. sed non est, quod augustissimos maiores, a quibus Princeps noster sanguinem & genus duxit, copiose narremus, quum lux familiæ Saxonice latissime diffusa in admirationem sui omnes convertit populos eiusque decus immortalitati consecratum apud omnes celebratur historicis. sic natus excelso loco, avitæ quoque virtutis bona accepit cumulatissima, atque per singulare cæli munus præter admirabilem corporis formam pulcritudinemque eiusmodi nactus est indolem, quæ vi propria eaque alta atque acri ferebatur ad summa. prout autem eximix gemmæ lux ac splendor, quem a natura accepit, quo debet, pretio haud æstimatur, nisi artificis manu poliatur; ita cellissimi parentes omnes curas ac cogitationes in eo fixerunt, vt quæ ipsi ingenita erat vis ad
maxi

avril

2 X

maximum decus, recto cultu firmior fieret atque expolita, sicque corroborata, quem promittebat, exhiberet principem. id igitur illis primæ & maximæ curæ fuit, vt adhibitis venerandis ac præstantissimis viris, qui rei diuinæ curationi præfunt, ad solidam sapientiæ religionisque christianæ scientiam traduceretur ac veræ virtutis semen, quod cæli munere pectori mandatum erat, altissimis defixum esset radicibus, sicque ad vberimos fructus gignendos procreandosque valeret multum nec vlla vnquam vi posset labefactari. quæ disciplina atque animi cultura egregia omnino fuit ac talem formauit principem, cuius vnicum delictum atque voluptas erat, deum amare, libros, quos cælestes viri numinis adflatu litteris consignarunt, diligenter euoluere ac summam maximarum curarum in eo collocare, vt sacri officii partes rite ac religiose persolueret. pietas ista sinu suo & complexu omnes continet virtutes. cuius studio quum inflammatus esset, & in aliis vitæ partibus solidæ laudis cursum constanti ardore seruauit ac lucem reliquarum virtutum præ se tulit clarissimam. parentes serenissimos incredibili coluit veneratione: erga quosuis exitit facilis & benignus: benignissimam autem comitatem, ne per istam dignitati quidquam derogaret, grauitate temperauit, vt adeo adpareret, omnes magni & perfecti principis numeros illum aliquando expleturum. verum vt & ea dignitas accederet, quæ a litterarum cultura rerumque ciuiliū intelligentia est, multum quoque studii in præclare ingenio ipsius ornando consumtum est, cuius laboris prudens ratio egregios atque amoenissimos tulit fructus. in IOSEPHO nostro inerat indoles ad litterarum studia aptissima, ad quam alendam firmandamque quum harum rerum periti viri, in quibus illustris FRIDERICVS ERNESTVS SCHENCKIUS, iam a consilii aulae & supremus præfecturarum VVafungensis & Sandensis director, vitæ & moribus fingendis primus præficebatur, fuerint adhibiti, eximios fecit progressus. præter linguarum studia, in quibus latinitati multam operam dedit, in vario bonarum artium genere diligenter sese exercuit atque eloquentiæ, poëseos, historiæ, geographiæ, matheseos non vulgarem sibi parauit cognitionem nobilissimaque industriæ dedit exempla. in quo gloriæ cursu perillustre inprimis fuit, quod philosophiæ amore ductus has sapientiæ humanæ litteras coluerit eiusque cognoscendæ causâ præcepta, quæ venerandus IO. FRANCISCVS BVDDEVS noster dedit, ante mentis

oculos posita habuerit. ita solide præparatus auspiciis & voluntate sapientissimi & religiosissimi parentis M D C C X X I. academiam Argentoratensem discescit, amplius studii ornamentum adlaturus. præter humanitatis litteras, iis disciplinis, quæ legibus cognoscendis absoluuntur, omni cura atque industria se consecrauit ducemque virum consultissimum IOAN. HENRICVM BOECLERVM sibi elegit, ac quod reliquum erat temporis, in corporis exercitationibus, principe dignis consumsit. qualem heic se gesserit, quemadmodum omnes suo studio incitauerit, vitæ morumque integritatis exemplum præbuerit illustrissimum ac qualem in omnibus diuinis tam animi, quam corporis vigor, grauitas comitate temperata habuerit admirationem, haud facile dictu est. tanti igitur principis, quem aluit sibi que inde magnam conciliauit dignitatem, academia Argentoratensis memoriam semper retinebit eiusque excellentes dotes atque eruditionem, cuius illustre dedit exemplum, quum publice aduersus dissertationem inscriptam: *Austria princeps* cum omnium adplausu disputaret, multaque alia reliquit documenta, admirabitur. sed nec in hac cultura adquiescendum esse putauit IOSEPHVS noster. etenim quum recte cognosceret, peregrinationes multum conferre ad perfectionem, quando oculis subiiciuntur, quæ diuersis locis & naturæ & artis ope sunt illustria, in vita & moribus hominum aut imitanda aut fugienda, etiam in hac proficiendi ratione ipsi adfuit fortuna. anno M D C C X X I I. professione in Galliam suscepta, quidquid in cultissima natione eximium est, oculis atque animo contemplatus atque ab omnibus non solum ob sanguinis generisque dignitatem; sed & propter admirabiles virtutes in eo elucentes singulari exceptus est honore. in primis in præcipua Remorum vrbe ritus perspexit, quibus Gallorum rex corona & sceptro decoratus & vnctus fuit, ibique omnium summæ dignitatis personarum, præcipue archiepiscopi Remensis comparauit sibi amorem. quo itinere confecto, Argentoratum rediit ibique semestre adhuc spatium studiorum causa commoratus est, ac postquam carissimos parentes visitauerat, cum serenissimo fratre ERNESTO LVDOVICO M D C C X X I I I. Pragam abiit ac regi ac reginæ Bohemorum, quum reginæ potestatis insignibus splendidissimis ornarentur, officia testatus religiosissima. Ratisbonam & inde Augustam Vindelicorum discessit, & quum perultrasset Tirolelem ac nobiliores Italiæ vrbes, Romam venit

sed eheu! quam luctuosum huius vrbis nomen! quam acerbissima illius recordatio atque adpellatio! heic repentina vis oritur ac princeps noster & cum ipso spes concidit. etenim quum morbo pulmonis & icoris tentatus fuerit, medici quidem arte & vltu peritissimi omnes medicinae vires ad depellendum istum comparabant; sed ita iam erepta erat conualescendi facultas, vt vitae finem adesse nec ipse Princeps nec alii, qui aderant, dubitarent. tum vero virtutes, vt militis in proelio, firmissima fides, qua meritis Christi nixus, spes laeta ac solida, quae de caelesti felicitate consequenda incredibilem adferebat voluptatem, constantia fortis, qua omnes doloris sensus superabat, multo illustriores fuerunt, omnes qui praesto erant, grauisime gemebant, plangebant, plorabant; Princeps vero hilari & tranquillo vultu, immoto atque interrito animo vltimam exspectabat horam omnesque fluxarum rerum curas dimittebat ex mente. sic omnibus peractis, quae pie morienti agenda sunt, deo animam beata & lenissima morte reddidit & d. xxii. martii clausit oculos. corpus cura viri illustris ac generosissimi CAROLI de NIMPTSCH, consilarii aulici, qui in itinere hoc IOSEPHO nostro fratrique serenissimis adpositus erat, Meinungam delatum fuit, ac d. iii. mensis huius supremi honoris solemnia sunt peracta.

VIXIT igitur IOSEPHVS BERNHARDVS; virtutes autem mors non exstinxit, quarum memoria nulla delebitur obliuione temporum, sed gratos piosque ciues ad cultum admirationemque excitabit adeoque ab annis vires fumet atque incrementum. quas partes pro summa animi erga diui Principis manes religione traditas sibi esse omnino credidit perillustris & generosissimus

FRIDERICVS L. B. A WOLZOGEN ET NEVHAUS,

ordinis Ioannitici eques designatus,

filius illustrissimi & generosissimi IOANNIS CHRISTOPHORI L. B. A WOLZOGEN & NEVHAUS, consilarii imperialis aulici ac serenissimi ducis Coburgo-Meinungensis sanctioris senatus directoris eminentissimi, qui, quum ante tres annos doctrinae cultusque capeffendi causa ad nostram academiam discesserit, praeclearis istam ornauit studiis, nec quidquam nisi quod perillustri

1018

We 150 FA

Iustri ordine dignum, admisit, ut adeo ipsum non magis ortus
 & splendor gentis, quam propria virtus commendet. in scho-
 lis doctorum diligentissime versatus est ac doctrinas eorum
 naviter excepit & custodiuit. præter ceteros in legum, qui-
 bus salus reipublicæ continetur, studiis sectatus est excellen-
 tissimum BECKIVM & consultissimum DITMARVM; in hi-
 storiarum monumentis illustrem STRVVIVM atque amplissi-
 mum SCHMEIZELIVM & antiquitatum romanarum causâ
 iurisperitissimum HOFMANNVM, viros meritis egregios lau-
 dibusque cumulatos. quibus rebus ea quoque adiunxit præ-
 fidia atque ornamenta, quæ petuntur a philosophia atque
 eloquentia, in quo studiorum genere ipse animus eius
 doctrinæ cupidum neque vlllo fatigatum labore sum expertus.
 MDCCXXII. in comitatu serenissimi IOSEPHI BERN-
 HARDI peregrinationem in Galliam suscepit & quum
 post reditum Argentorati litterarum causâ aliquot men-
 ses commoratus, iterum academiam nostram adiit atque in
 cursu gloriæ plenissimo maxima perrexit industria. quo ar-
 dore, quo constanti studio quid fuerit adsecutus, quasue
 doctrinæ opes sibi collegerit, non solum specimine, quod
 de grauisimo iuris argumento edendum meditatur; sed &
 ipsa hac oratione elegantissima demonstrabit. reliquum est,
 ut magnificum Prorectorem, illustrissimum comitem Ruthen-
 num Henricum VI. excellentissimos aulæ proceres atque aca-
 demix patres omnesque, qui heic litterarum disciplinas
 discunt atque ornant, per tanti Principis merita perque religio-
 nis officia, quæ serenissimo patri, academix huius conservatori
 clementissimo debemus ac per splendorem perillustris familiæ
 Wolzogeniæ rogemus obnixæ, ut oratorem crastino die hora
 ante meridiem decima in templo academico prolixè audiant.
 Tu autem, beatissime Princeps, vale, vale æternum! NON
 ABSCONDET TE MARMOREVM MAVSOLEVM. TVVS
 TVMVLVS ERVNT NOSTRA PECTORA. P. P. in acad.
 Ienenf. d. XVIII. mai. anno, quam orbis in an-
 tiquum gratiæ locum restitutus est

M DCC XXIII. & illustri
 ...
 ...
 ...

1018

ULB Halle
007 418 159

3

ORATIONEM
PANEGYRICAM,

QVAM MEMORIAE
SERENISSIMI PRINCIPIS AC DOMINI

DOMINI
IOSEPHI BERNHARDI,

E, IVLIACI, CLIVIAE, MONTIVM, AN-
TPHALIAE, LANDGRAVII THVRINGIAE,
ISNIAE, PRINCIPIS COMITIS HENNE-
SIS MARCAE ET RAVENSBERGAE, DY-
AE RAVENSTEINII CETERA,
LECTORIS PALATINI EXERCITVI
PEDESTRI PRAELECTI
VSTRIS ET GENEROSISSIMVS
CVS L. B. A WOLZOGEN
ET NEVHAUS,
ICI ORDINIS EQVES DESIGNATVS
NSECRABIT RELIGIOSISSIME,
RITE INDICIT

GEORGIVS WALCHIVS,
ELOQV. ET. POES. P. P. O.

VIENNAE,
LITTERIS PETRI FICKELSCHERII.

1919

